

AURINKORANNIKON SUOMALAISEN KOULUN KANNATUSYHDISTYS RY:N PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄMISLUPAA KOSKEVA HAKEMUS

Hakemus

Aurinkorannikon suomalaisen koulun kannatusyhdistys ry (Y-tunnus 2182856-0) (jäljempänä ”Yhdistys”), hakee määräaikaista, 31.7.2024 asti voimassa olevaa lupaa järjestää suomenkielistä esi- ja perusopetusta vuosiluokilla 1—9- Fuengirolan kaupungissa Espanjassa.

Yhdistys on järjestänyt valtioneuvoston myöntämän järjestämisluvan perusteella perusopetusta vuodesta 1991 lukien ylläpitämässään Aurinkorannikon suomalaisessakoulussa (jäljempänä ”Koulu”) Fuengirolan kaupungissa Espanjassa. Opetuskielenä on ollut suomi.

Yhdistys on yhdistyksen kokouksissa 29.4.2019 ja 9.12.2019 päättänyt Koulun ylläpidon säätiöittämisestä siten, että Yhdistys perustaa säätiön ja siirtää sille kaikki varansa, velkansa sekä kaikki toimintonsa sillä edellytyksellä, että säätiölle myönnetään vastaavat järjestämisluvat vastaavan sisältöiseen opetukseen kuin Yhdistyksellä on ollut.

Yhdistys on 10.1.2021 perustanut em. tarkoituksessa Aurinkorannikon suomalaisen koulun säätiö sr -nimisen säätiön (jäljempänä ”Säätiö”). Säätiö on merkitty Suomen säätiörekisteriin 23.3.2021.

Valtioneuvosto on 16.6.2022 antamallaan päätöksellä myöntänyt Säätiölle esi- ja perusopetuksen järjestämisluvan (VN/13628/2021). Mainittuun päätökseen liittyen valtioneuvosto on samalla peruuttanut Yhdistykselle myönnetyn vastaavan aikaisemman perusopetuksen järjestämisluvan. Säätiölle myönnetty järjestämislupa tuli voimaan 1.8.2022 lukien, jolloin myös Yhdistykselle myönnetty vastaava lupa päättyi.

Koulun opetus- ja muun henkilöstön osalta tarkoituksena on ollut, että Yhdistyksen palveluksessa oleva henkilöstö siirtyisi kysymyksessä olevan säätiöittämisen yhteydessä Säätiön palvelukseen entisin työsuhte-ehdoin ns. vanhoina työntekijöinä. Hakijan mukaan Yhdistykselle on kuitenkin edellä mainitun valtioneuvoston myöntämän järjestämisluvan myöntämisen jälkeen tullut tietoon uutena ja yllättävänä asiana, että Espanjan lainsäädäntö ei mahdollista ulkomaisen säätiön toimimista työnantajana Espanjassa ennen kuin se on tullut rekisteröidyksi Espanjan säätiörekisteriin.

Hakijan mukaan ulkomaisen säätiön rekisteröintiprosessi Espanjassa lisäksi edellyttää, että Säätiölle on perustettu edustajaksi Espanjassa edustusto/delegaatio (Delegación). Delegaatio ei ole itsenäinen juridinen henkilö, vaan se lähinnä rinnastuu osakeyhtiön ulkomaiseen sivuliikkeeseen. Delegaatio on kuitenkin Espanjassa itsenäinen verosubjekti.

Säätiön rekisteröinti Espanjan kansalliseen säätiörekisteriin on tärkeää myös sen vuoksi, että sillä tulee samalla vahvistetuksi Säätiön/delegaation yleishyödyllisyys – status Espanjan verotuksessa.

Hakijan mukaan voidakseen aloittaa toimimisen Espanjassa työnantajana Säätiön tulee siis olla rekisteröitynä Espanjan kansalliseen säätiörekisteriin ja sillä tulee myös olla oma verotunnuksensa.

Hakijan mukaan kysymyksessä oleva rekisteröintiprosessi Espanjassa on osoittautunut hyvin monimutkaiseksi ja pitkäkestoiseksi prosessiksi, ja se on siten viivytttänyt Koulun henkilöstön siirtymistä Säätiön palvelukseen. Yhdistyksen käyttämästä espanjalaiselta asianajotoimistolta saadun arvion mukaan Säätiön rekisteröintiprosessi pitäisi olla hoidettu loppuun viimeistään 31.7.2024 mennessä.

Säätiöittämisessä oli hakijan mukaan lähtökohtaisesti kysymys opetuksen järjestäjän oikeudellisen muodon muuttamisesta eikä sillä pitänyt olla mitään vaikutusta varsinaiseen koulutoimintaan eikä myöskään henkilöstön työsuhteisiin.

Yhdistys on näistä lähtökohdista tulkinnut, että ns. siirtymävaiheen aikana Yhdistys voisi edelleen huolehtia niistä Koulun toiminnoista, joita ei ole vielä Espanjan lainsäädännöstä johtuen voitu siirtää Säätiölle. Yhdistys ja Säätiö ovat tällä tavoin toimimalla voineet huolehtia siitä, että Koulun toiminta on voinut jatkaa keskeytyksettä ja häiriöttä. Koulun henkilöstö on edelleen työsuhteessa Yhdistykseen ja tarkoituksena on, että henkilöstö siirtyisi Säätiön palvelukseen heti, kun Säätiö on saanut oikeuden toimia työnantaja Espanjassa.

Tässä tilanteessa Yhdistys on, neuvoteltuaan asiasta opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa, päätenyt siihen, että perusopetuslain 37§:n 2 momentin vaatimusten täyttämiseksi sekä tilanteen selkiennyttämiseksi Yhdistys hakee määräaikaista, 31.7.2024 asti voimassa olevaa esi- ja perusopetuksen järjestämislupaa.

Lainsäädäntö

Perusopetuslain 7 §:n mukaan valtioneuvosto voi hakemuksesta myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että opetuksen järjestäminen perustuu erityiseen koulutus- tai sivistystarpeeseen ja että opetuksen järjestäjä ja kunta, jossa opetusta järjestetään, ovat sopineet asiasta. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Opetusta ei saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi. Ammatillisten edellytysten arvioinnissa huomiota kiinnitetään muun muassa opetushenkilöstön määrään ja opettajien pätevyyksiin sekä opetussuunnitelmiin. Taloudellisten edellytysten arvioinnissa huomiota kiinnitetään hakijan taloudelliseen asemaan, opetustiloihin ja välineistöön sekä kykyyn huolehtia koulutuksen rahoituksesta pidemmällä aikavälillä.

Hakijalle annettavassa luvassa määrätään kunnat, joissa opetusta järjestetään, opetuskieli, erityinen koulutustehtävä, koulutuksen järjestämismuoto sekä muut koulutuksen järjestämisen liittyvät ehdot. Muutoksesta opetuksen järjestämislupaan päättää opetus- ja kulttuuriministeriö.

Perusopetuslain 7 §:n 4 momentin mukaan valtioneuvosto voi peruuttaa opetuksen järjestämistä koskevan luvan, jos koulutus ei täytä 7 §: 1 ja 2 momentissa luvan myöntämiseksi säädettyjä edellytyksiä tai jos opetus järjestetään muuten vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Perusopetuslain 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville 26 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Saman lain kohdan mukaan kunta voi järjestää perusopetuslaissa tarkoitettut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia ne 7 tai 8 §:ssä tarkoitettulta perusopetuksen järjestäjältä.

Perusopetuslain 37 §:n 2 momentin mukaan opetuksen järjestäjällä tulee olla opetuksen järjestämismuoto huomioon ottaen riittävä määrä opettajan virkoja tai työsopimussuhteisia opettajia. Lisäksi opetuksen järjestäjällä voi olla tuntiopettajia, koulunkäyntiavustajia ja muuta henkilöstöä.

Hakemuksen arviointi

Aurinkorannikon suomalaisen koulun kannatusyhdistys ry on järjestänyt vuodesta 1991 lukien perusopetusta Espanjassa, Fuengirolassa sijaitsevassa Aurinkorannikon suomalaisessa koulussa. Yhdistyksen sekä Aurinkorannikon suomalaisen koulun säätiön tekemien hakemusten mukaisesti Säätiö on saanut opetuksen järjestämisluvan 1.8.2022 lukien. Samasta ajankohdasta lukien Yhdistyksen opetuksen järjestämislupa on peruttu Yhdistyksen tekemän hakemuksen mukaisesti. Säätiö ei luvan harkintavaiheessa vuonna 2022, eikä myöskään luvan myöntämisen jälkeen ole tuonut omaehtoisesti esille Säätiön rekisteröimistarvetta Espanjassa, sekä siihen liittyviä haasteita.

Yksityinen yhteisö tai säätiö voi järjestää perusopetusta valtioneuvoston luvan perusteella. Perusopetuslain 4 §:n mukaan kunta voi hankkia perusopetusta sellaiselta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, jolla on valtioneuvoston myöntämä perusopetuksen järjestämislupa. Muilta osin perusopetuslaki ei tunne mahdollisuutta järjestää perusopetusta hankkimalla. Opetuksen järjestäjällä on perusopetuslain 37 §:n mukaisesti oltava riittävä määrä virka- tai työsopimussuhteista opetushenkilöstöä.

Säätiöllä on perusopetuksen järjestämislupa, mutta johtuen puutteellisesta rekisteröinnistä Espanjassa, se ei voi toimia työnantajana. Koska perusopetuslaki ei tunne mahdollisuutta ostaa opetusta lukuun ottamatta perusopetuslain 4 §:n säännöstä, joka antaa kunnalle mahdollisuuden hankkia perusopetusta luvan saaneelta yksityiseltä opetuksen järjestäjältä, on katsottava, että tosiasiallisena opetuksen järjestäjänä Aurinkorannikon koulussa tällä hetkellä toimii Yhdistys. Järjestely, jossa Säätiö järjestää opetusta siten, että kaikki opettajat ovat työsuhteessa Yhdistykseen, ei ole perusopetuslain mukainen.

Koulussa on tällä hetkellä Opetushallituksen rahoitusraportin mukaan 374 esi- ja perusopetuksen oppilasta. Koska tosiasiallisena opetuksen järjestäjänä toimii Yhdistys, tarkoittaa tämä käytännössä sitä, että koulun oppilaat ovat säädösten valossa arvioiden kotiopetuksessa, koska Yhdistyksellä ei ole opetuksen järjestämislupaa eikä siten myöskään järjestämislupa perustuvaa oikeutta kirjoittaa

juridisesti relevantteja todistuksia. Oppilaiden oikeusturvan kannalta katsoen tilanne on kohtuuton.

Yhdistyksen ammatilliset edellytykset järjestää opetusta on tarkistettu vuonna 2022, jolloin valtioneuvosto päätti opetuksen järjestämisluvan myöntämisestä Säätiölle ja vastaavasti Yhdistyksen luvan peruuttamisesta. Koulutilojen ja opetusvälineiden osalta ei tuon ajankohdan jälkeen ole tapahtunut muutoksia. Koulun opetushenkilöstöön kuuluu tällä hetkellä 31 henkilöä, jotka kaikki ovat työsuhteessa Yhdistykseen. Opetushenkilöstön lisäksi Koulussa on 23 muuta työntekijää, kuten esimerkiksi kuraattori, koulupsykologi, terveydenhoitaja, kuusi koulunkäynnin ohjaajaa ja keittiöhenkilöstöä. Kaikilla opettajilla on yhtä lukuun ottamatta suomalainen vähintään maisteri-tasoinen koulutus. Yhdellä opettajalla on espanjalainen opettajankoulutus. Koulun opetussuunnitelma tarkistettiin vuoden 2022 järjestämislupaprosessin yhteydessä.

Yhdistyksen tilikauden 1.8.2022–31.7.2023 tulos oli 10 302 euroa ylijäämäinen. Tilikauden 1.8.2021—31.7.2022 tulos oli 67 686 euroa ylijäämäinen. Tilikauden 2022—2023 taseesta käy ilmi, että omaa pääomaa Yhdistyksellä on 2 056 673 euroa. Yhdistyksellä voidaan siten katsoa olevan perusopetuslain 7 §:n edellyttämät riittävät ammatilliset ja taloudelliset edellytykset järjestää perusopetuslain mukaista perusopetusta.

Myöntämällä Yhdistykselle määräaikainen, 31.7.2024 voimaan asti oleva lupa järjestää perusopetusta voitaisiin turvata oppilaiden oikeus saada perusopetuslain mukaista perusopetusta. Määräaikaisen luvan voimassa ollessa Säätiöllä olisi mahdollisuus saattaa rekisteröinti loppuun Espanjassa, jonka jälkeen Koulun toiminnot, henkilöstön työsuhteet sekä yhdistykset varat ja velat voitaisiin siirtää alkuperäisen suunnitelman mukaisesti Säätiölle.

Esitys: Edellä esitetyn perusteella esitän, että Aurinkorannikon suomalaisen koulun kannatusyhdistys ry:lle myönnetään perusopetuslain 7 §:n perusteella määräajan voimassa oleva lupa järjestää perusopetuslain 4 §:ssä tarkoitettua esi- ja perusopetusta suomen kielellä Espanjassa Fuengirolan kaupungissa. Lupa tulisi voimaan 1.2.2024. Lupa olisi voimassa siihen asti, kunnes Aurinkorannikon suomalaisen koulun säätiö aloittaa opetuksen järjestämisen, kuitenkin enintään 31.7.2024 asti. Tarkoituksena on turvata kannatusyhdistykselle oikeus toimia määräaikaisesti perusopetuslain 7 §:n tarkoittamana opetuksen järjestäjänä, mutta toisaalta estää se, että yhdistys ja säätiö järjestäisivät opetusta samanaikaisesti.